



Svensk författningssamling

Förordning om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter

SFS 2021:998

Publicerad
den 8 november 2021

Utfärdad den 3 november 2021

Regeringen föreskriver¹ följande.

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om ett system för utökat producentansvar för avfallshantering av vissa tobaksvaror och filter.

Syftet med förordningen är att minska nedskräpningen av fimpar.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 15 kap. 12 § miljöbalken i fråga om 33 §§,
- 15 kap. 13 § miljöbalken i fråga om 14, 35–37 och 39 §§,
- 15 kap. 14 § miljöbalken i fråga om 16–18 och 37 §§,
- 15 kap. 15 § miljöbalken i fråga om 19–29, 31, 32 och 37 §§,
- 15 kap. 21 § miljöbalken i fråga om 4 §,
- 15 kap. 38 § miljöbalken i fråga om 34 §,
- 15 kap. 45 § miljöbalken i fråga om 30 §,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 44 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ytterligare bestämmelser i andra författningar

3 § Ytterligare bestämmelser om tobaksvaror finns i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

4 § Bestämmelser om att en kommun ska hantera avfall som är kommunalt avfall finns i 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken. Detta ansvar begränsas av denna förordning endast i fråga om avfall som med stöd av förordningen har lämnats till någon som enligt förordningen har skyldighet att ta emot avfallet.

5 § Bestämmelser om anmälnings- och tillståndsplikt för hantering av avfall finns i avfallsförordningen (2020:614) och miljöprövningsförordningen (2013:251).

Bestämmelser om nedskräpningsavgifter finns i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, i den ursprungliga lydelsen, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

6 § Med *polymer* avses i denna förordning detsamma som i artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

7 § Med *plast* avses i denna förordning en polymer som kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter, oavsett om polymeren har tillförts tillsatser eller andra ämnen.

Med *plast* avses inte en polymer som förekommer naturligt i miljön och som inte har modifierats på kemisk väg.

8 § Med *engångsplastprodukt* avses i denna förordning en produkt som helt eller delvis består av plast och som inte utformats, konstruerats eller släppts ut på den svenska marknaden för att under sin livscykel användas flera gånger genom att återanvändas för samma ändamål som den utformades för.

9 § I denna förordning avses med

tobaksvaror: produkter som kan förbrukas och som helt eller delvis består av blad och andra naturliga, bearbetade eller obearbetade delar av tobaksväxter,

filter: filter som är engångsplastprodukter och marknadsförs för användning med tobaksvaror eller används i kombination med tobaksvaror, och

fimpar: avfall som utgörs av använda tobaksvaror med filter.

10 § Med *producent* avses i denna förordning den som yrkesmässigt

1. för in filter eller tobaksvaror med filter till Sverige,
2. tillverkar filter eller tobaksvaror med filter i Sverige, eller
3. från ett annat land än Sverige säljer filter eller tobaksvaror med filter till en slutlig användare i Sverige.

11 § I denna förordning avses med

tillhandahålla på den svenska marknaden: att mot betalning eller gratis göra en produkt tillgänglig för distribution, förbrukning eller användning på den svenska marknaden i samband med yrkesmässig verksamhet,

släppa ut på den svenska marknaden: att för första gången tillhandahålla en produkt på den svenska marknaden, och

vara etablerad i Sverige: att ha hemvist eller säte i Sverige och bedriva en yrkesmässig verksamhet här.

12 § Ord och uttryck i denna förordning har i övrigt samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken.

Mål för minskad nedskräpning

13 § I fråga om fimpar är målet att nedskräpningen utomhus ska ha minskat med 50 procent 2030 jämfört med 2023. Hur stor nedskräpningen är ska bedömas utifrån de skräpmätningar som Naturvårdsverket utför enligt 31 § förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter.

Om målet inte uppnås

15 § Om Naturvårdsverket bedömer att det finns risk för att målet för minskad nedskräpning inte uppnås i tid ska myndigheten lämna förslag till regeringen på ändamålsenliga åtgärder.

Ombud

16 § En producent som är etablerad i Sverige och säljer filter eller tobaksvaror med filter till ett annat land i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) där producenten inte är etablerad ska utse ett ombud i det landet. Ombudet ska fullgöra det ansvar som producenten har i det landet enligt de nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

17 § En producent som inte är etablerad i Sverige får utse ett ombud som är etablerat i Sverige. Ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt.

Ombudet ska i stället för producenten fullgöra skyldigheterna i denna förordning och förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter i fråga om de produkter som omfattas av ombudets anmälan enligt 18 §.

18 § Ett ombud som har utsetts enligt 17 § ska göra en anmälan till Naturvårdsverket.

Anmälan ska innehålla

1. ombudets namn, kontaktuppgifter och person- eller organisationsnummer,
2. en kopia på fullmakten,
3. producentens namn, kontaktuppgifter och skatteregistreringsnummer, och
4. uppgift om vilken produkt som ombudet ska ansvara för.

Ombudet ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

En producent ska anlita en producentansvarsorganisation

19 § En producent som på den svenska marknaden släpper ut filter eller tobaksvaror med filter ska anlita eller själv tillhandahålla en producentansvarsorganisation som uppfyller kraven i denna förordning.

Insamling och avfallshantering av fimpar

20 § En producentansvarsorganisation ska samla in fimpar på platser utomhus, om

1. många människor normalt vistas där, och
2. kommunen har renhållningsansvar på platsen enligt 2 och 4 §§ lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Fimparna ska samlas in i den omfattning som behövs för att motverka nedskräpning och som är skälig utifrån omständigheterna på platsen.

21 § En producentansvarsorganisation får inte samla in fimpar på platser där rökning är förbjuden enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

22 § En producentansvarsorganisation ska

1. samla in fimpar i hela landet,
2. se till att den som vill lämna en fimp till organisationen kan göra det enkelt och utan att betala något,
3. effektivt bidra till att nå det mål för minskad nedskräpning av fimpar som anges i 13 §,
4. samverka med andra producentansvarsorganisationer för filter och tobaksvaror med filter om hur kostnaderna för att samla in och hantera avfallet ska fördelas,
5. samordna insamlingen av fimpar och placeringen och utformningen av insamlingskärlen med andra producentansvarsorganisationer för filter och tobaksvaror med filter,
6. ha de ekonomiska och organisatoriska resurser som krävs för att fullgöra skyldigheterna enligt denna förordning,
7. ansvara för att det insamlade avfallet genomgår ett fullständigt behandlingsförfarande i enlighet med 15 kap. 10 § miljöbalken, och
8. drivas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

23 § En producentansvarsorganisation får komma överens med en kommun om att den i stället för producentansvarsorganisationen ska fullgöra skyldigheterna i denna förordning i fråga om insamling och behandling av fimpar i kommunen.

Om en överenskommelse träffats ska producentansvarsorganisationen snarast underrätta Naturvårdsverket om innehållet i överenskommelsen.

Samråd med kommunerna

24 § En producentansvarsorganisation ska samråda med kommunerna om insamlingen av fimpar. Samrådet ska åtminstone omfatta lämpliga platser för placering av insamlingskärl, hur många kärl som ska tillhandahållas, utformningen av insamlingskärlen och hur ofta kärlen ska tömmas.

Producentansvarsorganisationen ska underrätta Naturvårdsverket om vad som kommer fram vid samrådet.

Likabehandling

25 § En producentansvarsorganisation ska ge producenter oavsett storlek och ursprung möjlighet att uppfylla kravet i 19 §, utan villkor som diskriminerar någon producent.

Ersättning från producenter till en producentansvarsorganisation

26 § Vid beräkningen av den ersättning som en producentansvarsorganisation tar ut från en enskild producent ska producentansvarsorganisationen ta hänsyn till mängden filter eller tobaksvaror med filter som producenten släpper ut på den svenska marknaden.

Anmälan av en producentansvarsorganisation

27 § En producentansvarsorganisation för filter och tobaksvaror med filter får bedrivas endast om den har anmälts till Naturvårdsverket.

Anmälan ska göras av producentansvarsorganisationen innan verksamheten börjar bedrivas.

28 § En anmälan enligt 27 § ska innehålla

1. producentansvarsorganisationens namn och adress,
2. producentansvarsorganisationens organisationsnummer eller, om sådant inte finns, skatteregistreringsnummer, och
3. en kortfattad beskrivning av verksamheten och hur kraven i 20–22, 25, och 26 §§ ska uppfyllas.

Om det inträffar väsentliga förändringar som rör producentansvarsorganisationen ska den snarast anmäla dessa till Naturvårdsverket.

Information som en producentansvarsorganisation ska göra tillgänglig

29 § En producentansvarsorganisation ska på sin webbplats tillgängliggöra information om

1. vilka som är producentansvarsorganisationens ägare,
2. vilka producenter som har anlitat producentansvarsorganisationen,
3. hur den ersättning som producenterna ska betala till producentansvarsorganisationen ska beräknas, angett i kronor per såld produkt eller per ton produkter som släpps ut på den svenska marknaden,
4. på vilka grunder producentansvarsorganisationen väljer att anlita aktörer för att hantera avfall, och
5. hur producentansvarsorganisationens verksamhet bidrar till att nå målet för minskad nedskräpning enligt 13 §.

Skyldighet för kommuner att lämna uppgifter

30 § Om en överenskommelse enligt 23 § träffats ska kommunen senast den 15 februari varje år till producentansvarsorganisationen lämna uppgifter om uppskattad vikt i kilogram på de fimpar som samlats in under det närmast föregående kalenderåret.

Skyldighet för en producentansvarsorganisation att lämna uppgifter

31 § En producentansvarsorganisation ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket lämna uppgifter om uppskattad vikt i kilogram på de fimpar som samlats in under det närmast föregående kalenderåret.

Rutiner för internkontroll

32 § En producentansvarsorganisation ska ha rutiner för internkontroll för att säkerställa

1. att den ersättning som tas ut av producenterna uppfyller de krav som anges i 26 §,
2. kvaliteten på de uppgifter som producentansvarsorganisationen ska lämna enligt 31 §, och
3. att kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall uppfylls.

33 § En producent ska ha rutiner för internkontroll för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som den ska lämna enligt 36 §.

Skyldighet för kommuner att underlätta insamling

34 § En kommun ska underlätta för en producentansvarsorganisation för filter och tobaksvaror med filter att placera insamlingskärl på de platser och i den omfattning som avses i 20 §.

35 § Den som avser att i egenskap av producent släppa ut filter eller tobaksvaror med filter på den svenska marknaden ska före utsläppandet anmäla det till Naturvårdsverket. Anmälan ska innehålla

1. producentens namn, kontaktuppgifter, person- eller organisationsnummer, och

2. uppgifter om hur producenten avser att uppfylla kravet på att anlita eller själv tillhandahålla en producentansvarsorganisation i 19 §.

Producenten ska snarast underrätta Naturvårdsverket om ändringar i fråga om de uppgifter som har lämnats.

36 § En producent ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om hur många filter och tobaksvaror med filter som producenten har släppt ut på den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret.

Uppgifterna ska specificeras i varje produktkategori.

På begäran av Naturvårdsverket ska uppgifterna anges i vikt.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om att lämna uppgifter

37 § Naturvårdsverket får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas av producenter, producentombud och producentansvarsorganisationer enligt 18, 31, 35 och 36 §§.

Statistik

38 § Uppgifter som lämnas till Naturvårdsverket enligt denna förordning får användas av Naturvårdsverket för att ta fram statistik.

Skyldighet för producenter att märka produkter

39 § Filter och tobaksvaror med filter får släppas ut på den svenska marknaden av en producent endast om de är märkta i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2151 av den 17 december 2020 om fastställande av harmoniserade specifikationer för märkning av plastprodukter för engångsbruk som finns förtecknade i del D i bilagan till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

Märkningen ska vara framträdande, lätt att läsa och outplånlig.

Dialog med aktörer

40 § Naturvårdsverket ska se till att relevanta aktörer ges möjlighet att föra en löpande dialog i frågor som har betydelse för producentansvaret.

Tillsyn

41 § I 26 kap. miljöbalken och 2 kap. 24 § miljötillsynsförordningen (2011:13) finns bestämmelser om tillsyn.

Avgifter

42 § I förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken finns bestämmelser om tillsynsavgifter.

43 § I förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter finns bestämmelser om miljöstraffavgifter.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om verkställighet

44 § Naturvårdsverket får meddela

1. närmare föreskrifter om hur de uppgifter som avses i 18, 31, 35 och 36 §§ ska lämnas, och
2. andra föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023 i fråga om 19–36 §§ och i övrigt den 1 januari 2022.

2. Bestämmelserna i 30 och 31 §§ tillämpas första gången i fråga om fimpas som samlats in under kalenderåret 2023.

3. Bestämmelsen i 35 § tillämpas från den 1 november 2022 i fråga om produkter som ska släppas ut på marknaden 2023.

4. Bestämmelsen i 27 § tillämpas före ikraftträdandet på anmälningar av en producentansvarsorganisation som lämnas in till Naturvårdsverket efter den 1 juli 2022 och som avser tid efter den 1 januari 2023.

På regeringens vägnar

HANS DAHLGREN

Maria Jonsson
(Miljödepartementet)